

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych za r. 1886.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone Wysokiej Izbie przez c. k. rząd zamknięcie rachunków z dochodów i wydatków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych: wschodnio-galicyskiego, zachodnio-galicyskiego i krakowskiego za rok 1886, przekazał Wysoki Sejm uchwałą swoją z dnia 2 grudnia b. r. do zbadania komisji budżetowej. Komisja budżetowa zadanie to spełniła i składa Wysokiej Izbie następujące sprawozdanie:

Przedłożone zamknięcia rachunków z dochodów i wydatków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych za r. 1886, wykazują pod względem merytorycznym wynik korzystny, albowiem przedstawiają znaczną przewyżkę rzeczywistych dochodów nad rzeczywiste wydatki, a większą część tej przewyżki dochodów nad wydatki każdego funduszu użyto na zakup obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu i przeniesiono do jego majątku, reszta zaś przewyżki zwiększyła istotnie zapas kasowy każdego funduszu.

Wprawdzie na pierwszy rzut oka, ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego, wykazany w zamknięciu rachunków na 3,627.305 zł. 83 ct. w. a. wydaje się większy od ogółu dochodów w tymże roku, wynoszących 3,591.947 zł. 16 ct. w. a., a także ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1886 r., wykazany w zamknięciu rachunków w sumie 244.718 zł. 94 ct., wydaje się większy od ogółu dochodów wykazanych w zamknięciu rachunków w sumie 212.180 zł. 54 ct. Ale powodem tej pozornej przewyżki wydatków nad dochody jest, iż w wymieniony ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego wpisano także sumę 107.879 zł. 95 ct., którą, pochodzącą z dochodów bieżących, użyto na zakup obligacyj będących własnością funduszu tego, to jest przeniesiono do jego majątku; zaś w ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wpisano sumę 83.951 zł. 62 ct., pochodzącą z dochodów bieżących, a wydaną na zakup obligacyj na własność funduszu i przeniesioną do jego majątku.

Te przedłożone zamknięcia rachunków z dochodów i wydatków funduszków indemnizacyjnych za r. 1886, obejmują właściwy rok budżetowy, jaki przyjęto od dawna w zamknięciach rachunków dochodów i wydatków tak państwa jak i kraju naszego, to jest obejmują okres

od 1 stycznia do 31 grudnia 1886 r. co do dochodów i wydatków bieżących a do końca marca 1887 r. co do poboru zaległych dochodów i spłacania zaległych należności z r. 1886. Stało się to na żądanie Wysokiego Sejmu a na przedstawienie komisji budżetowej wyrażone w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków indemnizacyjnych za r. 1884; zaś w przedłożonym w roku zeszłym zamknięciu rachunków za r. 1885 uczyniono po raz pierwszy zadość temu uzasadnionemu żądaniu. Te dwa normalne zamknięcia rachunków za rok 1885 i 1886, każde z całego roku budżetowego, wykazały jedną niewłaściwość pod względem formalnym w zarządzie pozostałością z rachunków z lat poprzednich, a raczej niewłaściwość co do zapisywania w nieodpowiedniej rubryce reszty kasowej pozostałej przy zamknięciu rachunków. Cała „pozostałość z rachunków“ powinna być zapisana w zamknięciu rachunków pod tym tytułem lub jako z końcem roku pozostały zapas kasowy odnośnego funduszu indemnizacyjnego; który to zapas choć nie pozostał w kasie funduszu indemnizacyjnego i umieszczony był w kasie głównej, jednak nie zmienił swojej natury i przeznaczenia i jest zapasem kasowym funduszu indemnizacyjnego, umieszczonym chwilowo jako depozyt w kasie głównej. Niewłaściwie w przedłożonych zamknięciach rachunków, małą tylko część reszty kasowej (n. p. jak w funduszu indemnizacyjnym wschodnio-galicyskim 1.319 zł.) zapisano jako zapas kasowy pozostały z końcem roku; zaś całą „pozostałość z rachunków“ czyli właściwy zapas kasowy funduszu indemnizacyjnego, umieszczony w kasie głównej (n. p. w rachunkach funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego 453.894 zł.) zapisano jako „zwrot nieoprocentowanych zaliczek z skarbu państwa“, chociaż suma ta nie powinna być i rzeczywiście nie była zwracaną skarbowi państwa i użyto ją na pokrywanie wydatków funduszy indemnizacyjnych w 1887 r. Aby uzasadnić żądania i wnioski, które komisja Wys. Sejmowi do uchwalenia przedstawi, wykażemy tu szczegółowiej z przedłożonego zamknięcia rachunków indemnizacyjnych za rok 1886, niewłaściwość i błędność pod względem formalnym zapisywania w nieodpowiedniej rubryce pozostałości z rachunków lub reszty kasowej pozostałej przy zamknięciu rachunków. Przez ten zaś błąd w formie, utrudnione jest zbadanie zamknięcia rachunków i pogląd na ich ostateczny wynik.

Jednak musi tu komisja budżetowa wyraźnie zaznaczyć, że to niewłaściwe zapisywanie „pozostałości z rachunków z lat ubiegłych“ i zapasów kasowych, to jest powyżej wskazany błąd w formie nie ciąży bynajmniej na krajowym zarządzie funduszami indemnizacyjnymi i na Namiestnictwie i jego buchalterji, ale jest następstwem niewłaściwej w tym punkcie instrukcji ministerjalnej wydanej jeszcze w 1863 r. Przeto błąd ten w zamknięciach rachunków usunięty być może tylko przez zmianę odnośnego postanowienia instrukcji ministerjalnej. Dlatego to komisja budżetowa przedstawia niżej wniosek o uchwalenie odpowiedniej rezolucji.

Po wspomnianej zmianie w instrukcji ministerjalnej można będzie umieszczać choćby na krótki okres czasu, znaczne teraz zapasy kasowe funduszy indemnizacyjnych na procent w kasie państwa lub na rachunek bieżący w bankach, co przyniesie funduszom indemnizacyjnym pewien dochód. Przyglądnijmy się bliżej całej tej sprawie.

Pozostałość z rachunków wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galic. wynosiła z końcem 1885 roku 489.253 zł. 46 ct., jak to wykazaliśmy w sprawozdaniu komisji budżetowej z 20 grudnia 1886 r. przyjętem przez Wysoki Sejm. Ta „pozostałość z rachunków roku 1885“, była w reszcie kasowej z końcem roku 1885, i powinna była być zapisaną pod swoim tytułem lub jako zapas kasowy z końcem owego roku. Lecz prawie cała, bo w sumie 484.773 zł. 91 ct., umieszczona w kasie głównej, zapisana została w rubryce „zwroty nieoprocentowanych zaliczek z skarbu państwa“, chociaż fundusz indemnizacyjny wschodnio-galic. nie był wówczas winien żadnych zaliczek skarbowi państwa, gdyż wszystkie wzięte dawniej zwrócił a użył tylko na pokrycie swoich wydatków przypadającej dla niego części z sumy 2,625.000 zł. w. a. wyznaczonej patentem ces. z 1858 r. jako roczna subwencja bezzwrotna według pojęcia Sejmu, a według pojęcia rządu jako „zaliczka z pretensją do zwrotu“, ale do zwrotu dopiero

po wylosowaniu i umorzeniu wszystkich obligacyj indemnizacyjnych. Dlatego też wspomnianej reszty kasowej z 1885 r., choć zapisanej chwilowo niewłaściwie jako „zwrot zaliczki z skarbu państwa“, nie należało zwracać i nie zwracano skarbowi państwa, ale użyto ją do pokrywania wydatków funduszu indemn. wschodnio-gal. w 1886 r. w miarę jak nie wpływały dochody bieżące tegoż funduszu za r. 1886. Gdy jednak ostatecznie dochody funduszu indemn. wschodnio-gal., pobrane na poczet r. 1886, nie tylko pokryły wszystkie wydatki tegoż funduszu w r. 1886, ale nawet dały znaczną przewyżkę, którą użyto na zakup obligacyj indemn. i przeniesiono do majątku funduszowego, jak to już wyżej wspomnieliśmy, przeto owa pozostałość z rachunków 1885 r., była w reszcie kasowej z końcem roku budżetowego 1886.

Lecz zamiast tę całą resztę kasową zapisać w zamknięciu rachunków pod właściwym nazwiskiem jako „pozostałość z rachunków“ przy ich zamknięciu z końcem roku budżetowego 1886 lub jako zapas kasowy funduszu, zapisano tylko małą kwotę 1.319 zł. 79 ct., z innego wcale źródła pochodzącą, jako zapas kasowy pozostały z końcem roku budżetowego 1886.

Patrzmy więc gdzie jest cała blisko pół miliona zł. wynosząca pozostałość z rachunków roku 1886? Znajdujemy ją całą zapisaną w rachunkach, lecz zapisaną pod innym tytułem. Albowiem całą pozostałość z rachunków roku 1886 w sumie 453.894 zł., umieszczoną istotnie jako depozyt w kasie głównej, zapisano znów jako „zwrot nieoprocenowanych zaliczek z skarbu państwa“, połączywszy ją tam pod tym tytułem z przewyżką dochodów bieżących funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w pierwszym kwartale 1887 r., nad wydatki bieżące tegoż roku w tymże kwartale, która to przewyżka wynosiła 37.700 zł. w. a.; w skutek czego, cała suma zapisana w przedłożonym Sejmowi zamknięciu rachunków pod mylnym tytułem jako „zwrot zaliczek z skarbu państwa“, wynosi 491.595 zł. 35 ct., a jest niezaprzeczalną przez kogośkolwiek bądź własnością funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego. Jakoż istotnie sumy tej nie zwracano skarbowi państwa lecz użyto ją w ciągu 1887 r. dla zaspokojenia wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, gdyż fundusz ten z końcem 1886 r. nie był winien skarbowi państwa żadnej zaliczki zwrotnej.

W podobnie niewłaściwy i błędny sposób zapisano w zamknięciu rachunków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego za rok budżetowy 1886 całą pozostałość z rachunków z końcem r. 1886, bo 70.881 zł. w. a. Suma ta będąca w kasie głównej, jest rzeczywiście depozytem funduszu w kasie tej złożonym, a zapisanym niewłaściwie jako „zwrot nieoprocenowanej zaliczki z skarbu państwa“, chociaż nie powinna być zwracaną skarbowi państwa i zwracaną nie była.

Każdy pojmie, iż wykazane niewłaściwe zapisywanie reszty kasowej, mylny daje pogląd na rezultat zamknięcia rachunków, który to mylny pogląd tylko przez dłuższe zbadanie tego zamknięcia sprostować można. Dlatego komisya wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. rząd, aby polecił, iżby całą pozostałość z rachunków czyli resztę kasową funduszu indemnizacyjnego pozostałą przy zamknięciu rachunków z końcem roku budżetowego, wykazywano oddzielnie i zapisywano wyraźnie jako zapas kasowy funduszu indemnizacyjnego pozostały z końcem roku budżetowego“.

Lecz komisya sądzi, iż oprócz tej żądanej poprawy w formie, należy także ulepszyć co do rzeczy samej umieszczanie reszty kasowej. Zapas kasowy w każdym funduszu jest teraz znaczny i znacznym pozostać musi, aby kasa pokrywać mogła wydatki wówczas, gdy nie wpływają dostatecznie dochody bieżące. (Wprawdzie w razie braku w zapasie kasowym możnaby zaradzić chwilowemu niedoborowi ściągawszy do majątku funduszu i sprzedawszy część obligów indemnizacyjnych będących jego własnością; lecz częste takie sprzedawcze obligacyj mogłyby narazić fundusz na straty z powodu różnicy kursu obligów). Aby jednak te znaczne sumy w zapasach kasowych nie leżały bezprocentowo, choćby przez krótki okres czasu, przez który

nie są potrzebne dla pokrywania wydatków bieżących, należy te zapasy kasowe funduszu indemnizacyjnego umieszczać albo na rachunek bieżący w bankach, albo na procent w kasie państwa. Przewożona komisya wnosi: Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Wzywa się c. k. rząd, aby reszty kasowe i zapasy kasowe funduszy indemnizacyjnych umieszczać polecił Dyrekcji funduszy indemnizacyjnych, na procent w kasie państwa albo też na rachunek bieżący w bankach i aby dochód z tegoż umieszczenia zapisywano w rubryce dochodów odnośnego funduszu indemnizacyjnego.“

Po tych ogólnych uwagach i wnioskach dotyczących się zamknięcia rachunków wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych za r. 1886, przechodzimy do szczegółowego zbadania rachunków każdego z trzech funduszy zamkniętych za ów rok i przedstawienia Wysokiej Izbie ich wyniku.

Wszystkie wydatki funduszu indemnizacyjnego *wschodnio-galicjijskiego* obrachowano w budżecie na 1886 na sumę 3,694.011 zł.; przedłożone zaś zamknięcie rachunków tegoż funduszu za r. 1886 wykazuje, że ogół wydatków rzeczywistych poczynionych tak w ciągu r. 1886 jak i w I. kwartale 1887 za rok 1886, wynosił 3,627.305 zł. 83 ct., przewożona mniej niż preliminarz w budżecie o 66.705 zł. 17 ct.; chociaż w tym ogóle wydatków zapisano, jak wspomnieliśmy, sumę 107.879 zł. 95 ct. użytą na zakup obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu, gdyż pozostawała po pokryciu wszystkich wydatków rzeczywistych. Powody dla których wydano rzeczywiście mniej niż preliminarz w budżecie, wykażemy porównując szczegółowo w każdej rubryce wydatki rzeczywiste w 1886 r. z preliminarzowymi w budżecie na ów rok. Po 1^{sz}e, na spłatę obligacyj przedłożonych do wypłaty w ciągu 1886 r. preliminarzowano w budżecie sumę 1,982.400 zł., bo taka suma przypadła według planu losowania do zapłacenia za obligacje wylosowane w ciągu 1886 r. Lecz wypłacono rzeczywiście za obligacje przedłożone do wypłaty w ciągu roku budżetowego 1886 tylko 1,944.642 zł., przewożona mniej o 37.758 zł. niż preliminarz; albowiem nie tylko, jak zwykle, nie przedłożono do wypłaty wszystkich obligacyj wylosowanych w 1886 roku, ale nawet mniej przedłożono do wypłaty obligacyj wylosowanych w dawniejszych latach niż zaległo z obligacyj wylosowanych w 1886. — Po 2^{ie}, na renty dla uprawnionych t. j. na wypłaty za kupony przedłożone w r. 1886, preliminarzowano 1,628.707 zł., sumę równą wartości wszystkich kuponów zapasę mających w 1886 r.; wydano zaś rzeczywiście za kupony przedłożone do wypłaty w 1886 r. 1,553.724 zł. 81 ct., mniej o 74.982 zł. 19 ct. niż preliminarz. Jednym z powodów mniejszego wydatku w tej rubryce było, iż fundusz indemnizacyjny *wschodnio-galicjijski* nie przedłożył sam sobie do wypłaty kuponów zapadłych w 1885 r. za sumę 37.115 zł. od obligacyj będących jego własnością, lecz kupony te, jak zwykle, zniszczył; powtóre, iż nie wszystkie kupony zapadłe w 1886 r. przedłożono do wypłaty w ciągu owego roku. — Po 3^{ie}, na wydatki nadzwyczajne preliminarzowano w budżecie 52.300 zł. odpowiednio wnioskowi rządowemu, który się tej sumy domagał na podstawie przebiegu wydatku rzeczywistego z trzech lat ostatnich, (z których jednak jeden rok był rokiem anormalnym, bo w nim przypadła nadzwyczajna wydatki na wydrukowanie nowych arkuszy kuponowych do wszystkich obligacyj jeszcze niewylosowanych). Rzeczywiście zaś wydano w tej rubryce w ciągu 1886 r. 115 zł. 83 ct., mniej o 52.184 zł. 17 ct. — Po 4te, wydatki na zarząd funduszem obrachowano w budżecie na 1886 r. według szczegółowego preliminarza, na 18.204 zł., mniej o 1.956 niż na rok poprzedni; zaś zamknięcie rachunków okazuje, iż wydatki na zarząd wynosiły rzeczywiście 17.752 zł. 31 ct., mniej o 451 zł. 69 ct. niż obliczono; wydano zaś mniej głównie z powodu większego jeszcze, niż przewidziano, zmniejszenia się czynności w sprawach indemnizacyjnych.

zacyjnych i serwitutowych. — Po 5te, na zaliczki zwrotne a niezwracalne jeszcze w ciągu 1886 r. preliminowano 12.400 zł. na zasadzie przeciętnego wydatku w ciągu trzech lat poprzednich; wydano zaś rzeczywiście 3.178 zł. 35 ct., mniej o 9.221 zł. 65 ct. już to z powodu, że w ogóle mniej niż zwykle zaliczek dano, już to z powodu, że wiele zaliczek w ciągu roku budżetowego zwrócono.

W pięciu więc wymienionych rubrykach wydatki rzeczywiste były z przytoczonych wyżej powodów mniejsze od preliminowanych o 174.597 zł. 68 ct. Lecz ponieważ w budżecie na r. 1886 nie preliminowano żadnej sumy na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu, gdy zaś w ciągu roku miano znaczną przewyżkę dochodów nad wydatki, użyto 107.879 zł. 95 ct. na zakupienie obligacyj indemnizacyjnych, które przeniesiono do majątku funduszu, przeto w tej jednej rubryce zamknięcie rachunków wykazuje znaczny wydatek wcale niepreliminowany. Zamknięcie rachunków wykazuje także drobny wydatek 12 zł. 56 ct. w rubryce „kwoty wyrównawcze w kapitale“, w której to rubryce nie przewidywano żadnego wydatku przy układaniu budżetu.

Wszystkie *dochody* funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego przewidywane przy układaniu budżetu na r. 1886, obliczono na 3,694.011 zł. Zamknięcie rachunków wykazuje, że ogół dochodów rzeczywistych funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego, pobieranych za r. 1886 w ciągu całego roku budżetowego, wynosił 3,591.947 zł. 16 ct., przeto mniej niż przewidywano w budżecie o 102.063 zł. 84 ct. Głównym powodem, iż dochody rzeczywiste były mniejsze niż preliminowano w budżecie, było to, że gdy dochodami bieżącymi zdołano pokryć wszystkie wydatki funduszu w ciągu 1886 r., nie potrzeba było sprzedawać części obligacyj będących własnością funduszu za 100.490 zł., które budżet pozwalał wziąć z majątku funduszowego i użyć dla zasilenia dochodów w 1886 r.

Porównawszy szczegółowo dochody rzeczywiście pobrane w ciągu roku budżetowego 1886 (do końca marca 1887) z dochodami przewidzianymi w budżecie na ów rok, widzimy, iż dochody rzeczywiste przyniosły mniej niż przewidziano w budżecie w następujących głównie rubrykach: W rubryce „odsetki za zwłokę i inne dochody“ preliminowano 20.868 zł., wpłynęło zaś tylko 7.559 zł. 63 ct., mniej o 13.308 zł. 37 ct., albowiem chociaż odsetki za zwłokę przyniosły więcej o 2.028 zł. niż preliminowano, jednak „inne dochody“, mianowicie zwrot za brakujące kupony od wylosowanych obligacyj przyniósł mniej o 15.337 zł. niż preliminowano na mocy przeciętnego dochodu z trzech lat ostatnich (który był wyjątkowo wielki, gdyż przed dwoma laty przy zmianie kuponów przedłożono bardzo wiele obligacyj dawniej wylosowanych, przy których brakowało kuponów). — W rubryce „odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu“, preliminowano dochód na 37.115 zł., albowiem taka była wartość kuponów mających zapasę w 1886 r. od tych obligacyj; ale kuponów tych fundusz sam sobie nie wypłacił, lecz je zniszczył, przez co zmniejszył o taką samą kwotę wydatek przypadający na spłatę kuponów, jak to już wyżej wspomnieliśmy. — W rubryce „dochód za sprzedane własne obligacje“ preliminowano 100.490 zł., albowiem komisya przy układaniu budżetu na r. 1886 w 1885 r., zaproponowała i przeprowadziłaniżenie dodatku indemnizacyjnego z 31½ na 30 centów do każdego złotego całej należności po datków bezpośrednich, a gdy zarząd funduszami indemnizacyjnymi przedstawiał, że w skutek tego może braknąć dochodów dla pokrycia wszystkich wydatków, przedłożyła wniosek w budżecie przyjęty przez Sejm, aby w razie niedoboru upoważnić zarząd funduszem indemnizacyjnym do sprzedania obligacyj indemnizacyjnych będących własnością tegoż funduszu za sumę 100.490 zł. Ponieważ jednak dochody funduszu za r. 1886 wystarczyły zupełnie do pokrycia wszystkich wydatków tegoż funduszu w owym roku, a nawet pozostała nadwyżka, przeto nie było potrzeba sprzedawać obligacyj indemnizacyjnych. — „Dochód z dodatku indemnizacyjnego pobieranego w 1886 r. we wschodniej części Galicji w wysokości 30 centów do każdego złotego

całej należności podatków bezpośrednich“, obrachowała komisya w budżecie na r. 1886 na 2,080.290 zł., licząc zgodnie z rządem dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego w wschodniej części Galicyi na 69.343 zł., a to na podstawie podatków bezpośrednich rozpisanych w tej części Galicyi w 1884. Rzeczywiście zaś przyniósł dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości powyżej wskazanej z wschodniej części kraju dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego 2,063.543 zł. 47 ct., mniej o 16.746 zł. 53 ct. niż obrachowano w budżecie. Przyniósł zaś mniej niż obrachowano jedynie z tego powodu, że w ciągu roku budżetowego 1886 zwrócono podatkującym 138.885 zł. 74 ct. jako nadpłacone w dodatku indemnizacyjnym w latach poprzednich. — „Dochód ze zwrotu zaliczek“ preliminowano w budżecie na 9.311 zł., zaś w tej rubryce zapisano tylko dochód rzeczywisty 2.224 zł. 77 ct., mniej o 7.086 zł. 23 ct., albowiem po 1-sze, w ciągu roku z sumy, którą przyniósł dochód z zwróconych zaliczek, wydano kwotę 3.001 zł. na nowe zaliczki, ten więc wydatek skompensowano z dochodem, przeto i wydatek na nowe zaliczki był rzeczywiście znacznie mniejszy niż preliminowano, jak to wyżej widzieliśmy; powtóre, iż z zaliczek dawniejszych mniej przypadło do zwrotu w ciągu 1886 r. niż przecięciowo w ciągu trzech lat poprzednich.

Natomiast dochód rzeczywisty był większy niż przewidziano w budżecie w rubryce „za wylosowane obligacye będące własnością funduszu“; gdyż tego dochodu przypadkowego wcale nie preliminowano, a przyniósł on rzeczywiście 70.875 zł.

Porównawszy ogół dochodów rzeczywistych funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w 1886 r., wynoszący 3,591.947 zł. 16 ct., z ogółem wydatków rzeczywistych w tymże roku, które wynosiły istotnie 3,519.425 zł. 88 ct. (jeżeli od ogółu wydatków wykazanego w zamknięciu rachunków w sumie 3,627.305 zł. 83 ct., odejmiemy 107.879 zł. 95 ct., których rzeczywiście nie wydano, lecz za tę kwotę kupiono obligacye indemnizacyjne i przeniesiono je do majątku funduszowego) ujrzymy, że po pokryciu wszystkich wydatków bieżących dochodami bieżącymi, pozostała przewyżka dochodów w sumie 72.521 zł. 28 ct. Za tę to przewyżkę dochodów bieżących 72.521 zł. 28 ct., dodawszy do niej z zapasu kasowego (t. j. z pozostałości z rachunków z lat ubiegłych) 35.358 zł. 67 ct., a więc razem za 107.879 zł. 95 ct. zakupiono obligacye indemnizacyjne i przeniesiono do majątku funduszowego.

Pozostałość z rachunków z lat dawniejszych, która z końcem r. 1885 wynosiła 489.253 zł. 46 ct., jak to wykazaliśmy w sprawozdaniu zeszlorocznem, użytą była chwilowo w r. 1886 do pokrywania bieżących wydatków funduszu, zanim wpłynęły bieżące dochody za ów rok, a po ich wpływie pozostała w reszcie kasowej z końcem roku budżetowego 1886 w sumie 453.894 zł. 79 ct.; albowiem z tej pozostałości z rachunków z lat dawniejszych wzięto, jak wspomnieliśmy, 35.358 zł. 67 ct. na zakup obligacyj indemnizacyjnych i przeniesiono do majątku. Tę resztę kasową pozostałą z końcem roku budżetowego 1886 umieszczono w kasie głównej rzeczywiście jako depozyt funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, lecz stosownie do instrukcyi ministryalnej zapisano w zamknięciu rachunków pod niewłaściwym tytułem jako „zwrot nieoprocentowanych zaliczek z skarbu państwa“, co już wykazaliśmy na początku sprawozdania. Zapisano zaś pod tym tytułem w sumie 491.595 zł. 35 ct., albowiem resztę kasową wynoszącą z końcem 1886 r. 453.894 zł. 79½ ct. (której wcale pod tym właściwym tytułem nie zapisano w zamknięciu rachunków) złączono jeszcze z kwotą 37.700 zł. 55½ cent. pozostałą z przewyżki dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, które wpłynęły za r. 1887 w I. kwartale tegoż roku 1887, nad wydatki bieżące tegoż funduszu w owym kwartale, i to uczyniło oą sumę 491.595 zł. 35 ct., która w dniu 31 marca 1887 była w kasie głównej państwowej jako depozyt funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, zapisana niewłaściwie jako zwrot zaliczek wziętych z skarbu państwa.

Majątek funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego wynosił z końcem roku budżetowego 1886: 868.055 zł. 70 ct. w. a. i złożony był prawie cały w obligacjach indemnizacyj-

nych, policzonych tu w ich imiennej wartości, gdyż w książeczce kasy oszczędności umieszczono tylko 62 zł. 70 ct. Ponieważ zaś majątek tego funduszu złożony w obligacjach wynosił z końcem 1885 r. 808.878 zł., przeto powiększył się o 59.177 zł. 70 ct. w. a. Albowiem w ciągu 1886 r. po 1^{sz}e wylosowano z zapasu obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu obligacje wynoszące w imiennej ich wartości 67.500 zł. m. k. czyli 70.875 zł. w. a. i gotówki za te wylosowane obligacje użyto dla pokrycia wydatków bieżących; po 2^{gie}e zakupiono obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu za sumę 107.879 zł. 95 ct. wziętą z dochodów i z zapasu kasowego funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego w 1886, oraz za sumę 23.080 zł. 98 ct. w. a., którą fundusz zachodnio-galicyski zwrócił funduszowi wschodnio-galicyskiemu (patrz sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszu indemnizacyjnych za ostatni kwartał roku budżetowego 1884, przedłożone Sejmowi w roku zeszłym przez komisję budżetową), razem więc zakupiono obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu wschodnio-galicyskiego w ciągu 1886 roku za sumę 130.960 zł. 93 ct. Za sumę tę zakupione obligacje indemnizacyjne wynoszą: 129.990 zł. w. a. licząc w ich imiennej wartości, przeniesiono do majątku funduszu, a drobną resztę 62 zł. 70 ct. umieszczono w książeczce kasy oszczędności.

Aktywa czyli stan czynny funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego wynosiły 31 grudnia 1886 roku 2,219.615 zł. 52 ct. (Lecz do końca roku budżetowego 1886 t. j. do 31 marca 1887 zwiększyły się jeszcze dwa z aktywów, t. j. po 1^{sz}e, majątek funduszu o 59.177 zł. 70 ct.; po 2^{gie}e, zapas kasowy z 108.714 zł. 48 ct. na 453.894 zł. 79 ct.) Co się zaś tyczy innych aktywów, zamknięcie rachunków wykazuje tylko ich stan z dniem 31 grudnia 1886 r., a z niego widzimy, iż jedno wielkie aktywum, mianowicie zaległość dodatku indemnizacyjnego u podatujących w wschodniej części Galicji wynosiła 31 grudnia 1886 r. 1,327.034 zł. 43 ct., gdy zaś z końcem 1885 wynosiła 1,391.598 zł., przeto zmniejszyła się o 64.564 zł.

Stan bierny czyli passywa funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego wynosiły 31 grudnia 1886 r. 31,448.975 zł. 18 ct. w. a.; ponieważ zaś z końcem 1885 r. ogół passywów wynosił 33,488.543 zł. 46 ct. w. a., przeto zmniejszył się w ciągu 1886 r. o 2,039.568 zł. 28 ct. w. a. Główne pozycje stanu biernego były następujące: 1^{sz}e Należność za obligacje indemnizacyjne wschodnio-galicyskie, które pozostały jeszcze do losowania i umorzenia w latach od początku 1887 do 1 stycznia 1898 r. wynosząca 30,310.108 zł. 50 ct. w. a. Po 2^{gie}e, należność za obligacje już wylosowane a nieprzedłożone do ówczas do wypłaty: 358.113 zł.; (nawiasowo nadmienić tu należy, że część tych obligacyj zaginęła i jak zwykle nie będzie przedłożoną do wypłaty). Po 3^{cie}e, należność za kupony zapadłe w poprzednich latach a nieprzedłożone dotąd do wypłaty: 753.802 zł. 63 ct. w. a. (tu także wspomnieć należy, iż większa połowa tego passywu nie jest rzeczywista, ponieważ większa część kuponów zapadłych a nieprzedłożonych do wypłaty już jest przedawnioną albo zaginęła). W ogół passywów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego wliczać nie możemy sumy 49,491.523 zł. w. a., którą policzono do passywów w zamknięciu rachunków przez rząd przedłożonem, albowiem nieuzasadniona wcale i przez Wysoki Sejm nigdy nieuznana jest pretensya skarbu państwa do zwrotu przez fundusz indemnizacyjny subwencji corocznej wypłacanej z skarbu państwa na mocy patentu cesarskiego z 1858 r. w sumie 2,625.000 zł. w. a. łącznie obu funduszom indemnizacyjnym wschodnio- i zachodnio-galicyskiemu. Te subwencje bezzwrotne wypłacane od 1858 roku i zasiłki bezzwrotne dawane z skarbu przed 1858 rokiem, skarb państwa zliczył i z nich sformował niesłuszne całkiem roszczenie do zwrotu przez oba fundusze indemnizacyjne całej sumy, która z końcem 1886 roku wynosiła 85,672.560 zł. w. a.; mianowicie ta niesłuszna pretensya wynosiła z końcem r. 1886 co do funduszu indemn. wschodnio-galic. 49,491.523 zł. w. a., a do funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego 36,181.037 zł. w. a. Niesłuszność tej pretensyi zna dobrze rząd państwa, dlatego już dwukrotnie proponował co do niej ugodę.

Przystępujemy do zdania sprawy o przedłożonem przez rząd zamknięciu rachunków z dochodów i wydatków funduszu *zachodnio-galicyjskiego* za rok budżetowy 1886.

Wszystkie wydatki tegoż funduszu preliminowane w budżecie na r. 1886, wynosiły razem sumę 2,091.103 zł.; przedłożone zaś zamknięcie rachunków tegoż funduszu za rok 1886 wykazuje, iż ogół wydatków uskuteczonych za rok 1886 aż do końca marca 1887, wynosił 2,164.700 zł. 10 ct., przeto więcej niż preliminowano o 73.597 zł. 10 ct. Albowiem w poczet tych wydatków rzeczywistych zapisano sumę 165.044 zł. 61 ct. wziętą już to z dochodów bieżących funduszu za rok 1886 już to z zapasu kasowego, a wydaną na zakup obligacji indemnizacyjnych w większej części na własność funduszu, które przeniesiono do majątku, mianowicie za 141.434 zł. 63 ct., w części zaś dla zwrotu funduszowi indemnizacyjnemu wschodnio-galicyjskiemu zaliczki wziętej z tegoż funduszu w roku 1884 w kwocie 23.080 zł. 98 ct. Wyłączwszy więc z ogółu wydatków tę sumę 165.044 zł. 61 ct. użytą na zakup obligacji indemnizacyjnych (w większej części przeniesionych do majątku funduszu, a w części zwróconych funduszowi indemnizacyjnemu wschodnio-galicyjskiemu), rzeczywiste wydatki bieżące za rok 1886 funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosiły istotnie 1,999.655 zł. 49 ct. i były mniejsze od preliminowanych w budżecie na ów rok o 91.447 zł. 51 ct. Mianowicie wydano mniej niż preliminowano na wszystkie prawe pozycje budżetu z wyjątkiem na zakupno obligacyj. I tak: na wydatki na zarząd wydano mniej niż obrachowano w budżecie o 1.145 zł. 43 ct. Powtóre, na spłatę obligacyj wylosowanych preliminowano, odpowiednio planowi losowania, 1,106.700 zł., wydano zaś istotnie 1,066.747 zł. 50 ct., mniej o 39.952 zł. 50 ct., albowiem z obligacyj wylosowanych w latach dawniejszych mniej przedłożono do wypłaty w 1886, niż zaległo z obligacyj wylosowanych w 1886. Po 3cie, na wypłatę kuponów w 1886 preliminowano 954.787 zł., gdyż tyle kuponów zapadało w 1886, zaś wypłacono rzeczywiście za kupony przedłożone w owym roku 922.587 zł. 7 ct., mniej o 32.199 zł. 93 ct., głównie z powodu, iż fundusz za kupony od własnych obligacyj sam sobie nie zapłacił, lecz kupony te zniszczył w sumie 21.506 zł. 64 ct.; nadto, iż z kuponów zapadłych w 1886 więcej zaległo niż przedłożono do wypłaty kuponów zapadłych w poprzednich pięciu latach. Po 4te, na wydatki rozmaite i nadzwyczajne preliminowano 16.000 zł., bo takiej kwoty domagał się zarząd funduszu na podstawie przeciętnego wydatku z trzech lat ostatnich, a wydano rzeczywiście tylko 16 zł. 02 ct. Po 5te, na zaliczki zwracane w następnych latach, preliminowano 2.780 zł. na podstawie przeciętnego wydatku z trzech lat; wydano zaś istotnie rzeczywiście 614 zł. 32 ct., mniej o 2.165 zł. 68 ct. Natomiast wydano, jak już wspomnieliśmy, na zakup obligacyj na własność funduszu 165.044 zł. 61 ct. t. j. całą przewyżkę dochodów nad istotne wydatki 1886 r. (do której dodano jeszcze 25.034 zł. z pozostałości z rachunków r. 1885) a tego wydatku nie preliminowano w budżecie, bo nie przewidywano jaką przewyżkę dochodów będzie można użyć na ten cel.

Wszystkie dochody pobierane w 1886 r. aż do końca marca 1887 wynosiły rzeczywiście 2,139.662 zł. 55 ct. Ponieważ zaś ogół obrachowanych w budżecie na 1886 dochodów wynosił 2,091.103 zł., przeto dochody rzeczywiste przyniosły więcej niż obliczono w budżecie o 48.559 zł. 55 ct. Głównym powodem przewyżki dochodów rzeczywistych nad obliczone w budżecie, był większy dochód z dodatku indemnizacyjnego do podatków niż obliczono w budżecie. Mianowicie dochód z dodatku indemnizacyjnego do podatków pobierany w zachodniej części Galicji w wysokości 30 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, obliczono w budżecie na 1886 na 828.645 zł., licząc że jeden cent dodatku indemnizacyjnego z tej zachodniej części kraju przyniesie dochodu 27.621 $\frac{1}{2}$ zł.; zaś zamknięcie rachunków okazuje, że dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości wspomnianej, przyniósł rzeczywiście w zachodniej części kraju 920.044 zł. 55 ct., przeto więcej o 91.399 zł. 55 ct. Albowiem obliczony był na podstawie podatków rozpisanych na r. 1884, a podstawa ta t. j. podatki pobrane w 1886 r. była większa. Dochód był także większy za wylosowane i sprzedane

własne obligacye indemnizacyjne, które przyniosły istotnie 30.300 zł., a tego dochodu nie prelinowano. Drobne dochody t. j. wpłata kapitałów i wpłata rent, odebranie z kasy oszczędności 22 zł. 60 ct. tamże poprzednio złożonej i inne drobne przyniosły więcej dochodu o 1.983 zł. 29 ct. niż przewidziano w budżecie. — Natomiast powzięto rzeczywiście mniej dochodu niż prelinowano: Po 1sze, z odsetek za zwłokę i za kupony których brakowało przy wypłacanych obligacjach wylosowanych, mniej o 10.687 zł. 30 ct. Po 2ie, za kupony od obligacyj będących własnością funduszu, gdyż kupony te za 21.506 zł. 64 ct. zniszczono a dla porządku budżetowego dochód za te kupony wstawiony był do budżetu, bo w dział wydatków wpisana była cała suma potrzebna na wypłatę wszystkich kuponów mających zapasć w 1886 roku. Po 3cie, przy uchwalaniu budżetu na r. 1886, zniżając dodatek indemnizacyjny, uchwalili Wys. Sejm na wniosek naszej komisji, aby w razie niedoboru dyrekcya funduszków indemnizacyjnych sprzedała z zapasu obligacyj będących własnością funduszu obligacye za sumę 41.056 zł. i sumę tę Sejm wstawił w budżet dochodów funduszu indemnizacyjnego na r. 1886. Gdy jednak dochodami bieżącymi pokryto wszystkie wydatki nie potrzeba było sprzedawać obligacyj indem. będących własnością funduszu i z tego tytułu nie było żadnego dochodu.

Jeżeli porównamy ogół rzeczywistych wydatków w 1886 r. wynoszących 1,999.655 zł. 49 ct. z ogółem rzeczywistych dochodów tegoż roku wynoszących 2,139.662 zł. 55 ct., widzimy, iż nie tylko bieżącymi dochodami za r. 1886 pokryto wszystkie rzeczywiste wydatki bieżące owego roku, ale pozostała jeszcze przewyżka dochodów w sumie 140.007 zł. 6 ct., którą po dodaniu jeszcze do niej 25.034 zł. 55 ct. z pozostałości z rachunków roku 1885, użyto w sumie 165.041 zł. 61 ct. na zakup obligacyj indemnizacyjnych, które w części przeniesiono do majątku funduszu, a w części (23.080 zł. 98 ct.) zwrócono funduszowi wschodnio-galicyskiemu.

Pozostałość z rachunków z lat dawniejszych funduszu zachodnio-galicyskiego, która z końcem 1885 wynosiła 96.958 zł. 26 ct., jak to wykazaliśmy w sprawozdaniu zeszłorocznem o zamknięciu rachunków indemnizacyjnych, pozostała w kasie głównej i zapisana w niewłaściwą rubrykę jako zwrot zaliczek nieoprocentowanych wziętych ze skarbu państwa, użytą była chwilowo w ciągu 1886 r. do pokrywania bieżących wydatków funduszu, zanim wpłynęły bieżące dochody za ów rok; zaś po ich wpływie i po pokryciu niemi wszystkich wydatków roku 1886, użyto tylko części tej pozostałości z rachunków w kwocie 25.034 zł. 55 ct. na zakup obligacyj na własność funduszu i na zwrot zaliczki wziętej w 1884 r. z funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego. Przeto pozostałość z rachunków z końcem roku 1886 wynosiła 71.923 zł. 73 ct. Tej pozostałości z rachunków roku 1886 nie wykazano oddzielnie w zamknięciu rachunków czy pod tym tytułem, czy to jako zapas kasowy z końcem roku budżetowego, lecz umieszczoną w kasie głównej, zapisano pod tytułem „zwrot zaliczek oprocentowanych z skarbu państwa“; a ponieważ część tej pozostałości z rachunków w kwocie 1.042 zł. 35 ct. użyto w pierwszym kwartale 1887 r. dla pokrycia przewyżki wydatków 1887 r. nad dochody owego roku w tymże kwartale, przeto pod wymienionym niewłaściwym tytułem, „zwrot zaliczek z skarbu państwa“, zapisano w zamknięciu rachunków funduszu zachodnio-galicyskiego 70.881 zł. 38 ct.

Majątek funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego wynosił z końcem roku budżetowego 1886: 613.602 zł. 7 ct. i był złożony prawie cały w obligacjach indemnizacyjnych policzonych tu w ich imiennej wartości; gdyż prócz tych obligacyj, była tylko drobna reszta 31 zł. 18 ct. złożona w kasie oszczędności na książeczkę. Ponieważ zaś majątek funduszu z końcem roku budżetowego 1885 wynosił 503.768 zł. 49 ct., przeto powiększył się o 109.833 zł. 58 ct. W sprawozdaniu naszym o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1885 wykazaliśmy, że majątek funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego z koń-

cem 1885 r. wynosił 504.409 zł. 3 ct. albowiem do zapasu obligacyj będących majątkiem funduszu, doliczyliśmy sumę 77.290 zł. 54 ct., która znajdowała się w majątku w gotówce i za którą w lutym 1886 r. zakupiono obligacje indemnizacyjne a nie wykazano w zamknięciu rachunków, jaką miały wartość imienną te obligacje indemnizacyjne zakupione za sumę 77.290 zł. 54 ct. w gotówce i złożone w majątku funduszowym przed końcem roku budżetowego 1885. Obecnie wiemy, że za powyżej wymienioną sumę w gotówce, zakupione obligacje miały wartość imienną 76.650 zł. w. a., przeto majątek funduszu w końcu roku 1885 wynosił, licząc obligacje w ich imiennej wartości, (wraz z książeczką kasy oszczędności na 31 zł. 18 ct.) 503.768 zł. 49 ct. a nie 504.409 zł. 3 ct. Musi tu komisya budżetowa powtórzyć żądanie, aby zamknięcie rachunków każdego funduszu obejmowało także oddzielną tabelę wykazującą stan majątku funduszu z końcem roku budżetowego.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego zachodnio galicyjskiego wynosiły w dniu 31 grudnia 1886 r. 980.207 zł. 19 ct., gdy zaś 31 grudnia 1885 r. wynosiły 894.351 zł. 88 ct., przeto aktywa wzrosły o 85.855 zł. 31 ct. Wzrosły zaś głównie z powodu wzrostu majątku funduszu i zwiększenia się w owej chwili zapasu kasowego; trzecie zaś znaczniejsze aktywum t. j. zaległość dodatku indemnizacyjnego u podatkujących, zmniejszyło się nieco, gdyż zaległość dodatków indemn. w zachodniej części Galicyi wynosiła 31 grudnia 1885: 348.102 zł., a 31 grudnia 1886: 324.826 zł. Stanu aktywów z końcem roku budżetowego 1886 nie podano w przedłożonym zamknięciu rachunków.

Stan bierny funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosił 31 grudnia 1886 r. 18,500.410 zł. 98 ct.; ponieważ zaś 31 grudnia 1885 wszystkie passywa wynosiły 19,620.505 zł. 35 ct., przeto ogół ich zmniejszył się z końcem 1886 o 1,120.094 zł. 37 ct. Najważniejszą pozycją stanu biernego jest należność za obligacje indemn. zach. gal., które pozostawały jeszcze do losowania i spłaty od końca 1886 do 1 lipca 1898 a należność ta wynosiła 31 grudnia 1886 r. 17,842.555 zł. 50 ct. Za obligacje wylosowane lecz dotąd nieprzedłożone do wypłaty (a w części może zaginione) 242.497 zł. 50 ct. Kupony dotąd niewykupione, z zapadłych w ciągu lat 28 od chwili wydania obligacyj zach. gal., wynoszą sumę 410.592 zł. 82 ct.; lecz gdy daleko większa część tych kuponów jest już przedawniona, przeto ta pozycja stanu biernego jest tylko w małej części istotną należnością.

W poczet stanu biernego funduszu zachod. gal. nie wliczyliśmy pozycyi zamieszczonej w rządowym zamknięciu rachunków w sumie 36,181.037 zł. 54 ct., powstałej z zsumowania uposażeń, które skarb państwa wypłacał corocznie funduszowi zachodnio-gal. od 1858 i z zsumowania zasiłków dawanych przed 1858 r., gdyż uposażenia te i zasiłki obowiązany był skarb państwa dawać bezzwrotnie.

Przystępujemy wreszcie do sprawozdania o zamknięciu rachunków z wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego *krakowskiego* za rok 1886.

Wszystkie wydatki funduszu tego obliczono w budżecie na rok 1886 na 185.948 zł.; zaś w przedłożonym zamknięciu rachunków wymienione wydatki za rok 1886 uskuteczone aż do 31 marca 1887 r. wynosiły 244.718 zł. 94 ct., więcej o 58.770 zł. 94 ct., albowiem w poczet wydatków wpisano także sumę 83.951 zł. 62 ct. wydaną na zakup obligacyj indemnizacyjnych przeniesionych do majątku funduszu, a pokrytą dochodami bieżącymi. Rzeczywiste wydatki były we wszystkich pozycjach mniejsze niż preliminowano. I tak: na spłatę obligacyj wylosowanych preliminowano, odpowiednio planowi losowania, 111.300 zł.; wydano zaś rzeczywiście 89.659 zł. 50 ct. gdyż wiele obligacyj wylosowanych nie przedłożono do wypłaty. Na zapłacenie kuponów preliminowano 72.138 zł., sumę równą wartości kuponów

mających zapas w 1886; zaś wypłacono za przedłożone do wypłaty 70.434 zł. 79 ct., mniej o 1.703 zł. 21 ct. Na wydatki nieprzewidziane prelinowano 1.600 zł. na zasadzie przeciętnego wydatku z trzech lat, a nie nie wydano. Na zaliczki zwrotne prelinowano 200 zł., wydano 23 zł. Wydatki na zarząd obliczono w budżecie na 710 zł., wydano 649 zł. 40 ct. a zaoszczędzono 60 zł. 60 ct.

Co do dochodów, zamknięcie rachunków wykazuje, iż dochody za rok 1886 pobierane do końca marca 1887 przyniosły ogółem 212.180 zł. 54 ct.; ponieważ zaś wszystkie dochody obrachowano w budżecie na 1886 r. na 185.978 zł., przeto dochody przyniosły rzeczywiście więcej o 26.202 zł. 54 ct. niż obliczono w budżecie. Jedynym powodem, iż ogół dochodów rzeczywistych był większy od ogółu obrachowanych w budżecie, był większy dochód z dodatku indemnizacyjnego pobieranego w Krakowskiem w 1886 r. w wysokości 21 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich; albowiem w budżecie na rok 1886 obliczając dochód z jednego centa dodatku z Krakowskiego na podstawie wykazu podatków bezpośrednich rozpisanych na 1884, na 8.002 zł., obrachowano, iż pobierany w Krakowskiem w wysokości 21 centów przyniesie dla funduszu indemnizacyjnego krakowskiego 168.040 zł.; zaś rzeczywiście dodatek ten przyniósł dochodu 207.710 zł. 34 ct., przeto więcej o 39.670 zł. 34 ct. W skutek tego nie potrzebowano sprzedawać obligacyj będących własnością funduszu za 5.800 zł. ani brać z zapasu kasowego w gotówce 8.000 zł., które to obie pozycje prelinowano w budżecie dochodów na 1886. Drobne pozycje dochodów: wpłata na kapitały, wpłata na renty i odsetki za zwłokę oraz odsetki od obligacyj będących własnością funduszu i zwrot zaliczek przyniosły łącznie mniej niż prelinowano o 1.180 zł. 67 ct. Porównawszy ogół rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego (nie pobierającego żadnej subwencji z skarbu państwa), które przyniosły w 1886: 212.180 zł. 54 ct., z ogółem rzeczywistych wydatków w tymże roku, które, po wyłączeniu z nich sumy 83.951 zł. 62 ct. (użytej na zakup obligacyj indemnizacyjnych i przeniesionej do majątku funduszu) wynosiły 160.767 zł. 32 ct., widzimy przewyżkę rzeczywistych dochodów nad istotne wydatki w sumie 51.413 zł. 22 ct.

Tę całą przewyżkę dochodów nad wydatki 1886 roku czyli pozostałość z rachunków 1886 wynoszącą 51.413 zł. 22 ct., dodawszy jeszcze do niej 32.538 zł. 40 ct. z pozostałości z rachunków 1885 roku będącej w zapasie kasowym, czyli 83.951 zł. 62 ct. użyto dla zakupu obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu, które przeniesiono do jego majątku.

Ponieważ w sprawozdaniu naszym o zamknięciu rachunków indemnizacyjnych za rok 1885 przedłożonem Wys. Sejmowi w r. z. wykazaliśmy, iż pozostałość z rachunków funduszu indemn. krak. z końcem r. 1885 wynosiła 75.130 zł. 22 ct., przeto po wzięciu z tej pozostałości z rachunków 32.538 zł. 40 ct. na zakupno obligacyj indemn. przeniesionych do majątku funduszu, pozostać było powinno i pozostało w zapasie kasowym funduszu indemn. krak. z końcem roku budżetowego 1886 42.591 zł. 81½ ct. jako pozostałość z rachunków z lat ubiegłych. Lecz ponieważ z tej sumy wydano w pierwszym kwartale 1887 r. 9 zł. 67 ct. dla pokrycia wydatków 1887 w pierwszym kwartale r. b. nad dochody tegoż roku w tymże pierwszym kwartale, przeto zapas kasowy funduszu indemnizacyjnego krak. w dniu 31 marca 1887 r. wynosił 42.582 zł. 14½ ct. jak to w przedłożonem zamknięciu rachunków wykazano.

Majątek funduszu indemnizacyjnego krakowskiego złożony w obligacjach indemnizacyjnych własnych oraz obligacjach indemnizacyjnych wschodnio-galicyjskich i zachodnio-galicyjskich, wynosił z końcem roku budżetowego 1886: 139.072 zł. licząc obligacje te według ich imiennej wartości; gdy zaś majątek funduszu indemn. krakow. z końcem roku 1885 wynosił 57.730 zł. 50 ct. w. a. licząc obligacje w ich imiennej wartości, przeto powiększył się o 81.341 zł. 50 ct. w obligacjach indemnizacyjnych, które kupiono za 83.951 zł. 62 ct. w gotówce.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosiły w dniu 31 grudnia 1886 r. (według zamknięcia rachunków) 253.012 zł. 69 ct.; ponieważ zaś aktywa w dniu 31 grudnia 1885 r. wynosiły 199.615 zł. 74 ct., przeto wzrosły o 53.396 zł. 95 ct. Stanu aktywów z końcem roku budżetowego 1886 nie podano w zamknięciu rachunków.

Stan bierny funduszu indemn. krakowskiego wynosił w dniu 31 grudnia 1886 r. 1,487.593 zł. 90 ct. a gdy 31 grudnia 1885 r. wynosił 1,583.977 zł. 15 ct., przeto zmniejszył się o 96.383 zł. 25 ct. Główną pozycją stanu biernego tworzyła należność za obligacje pozostałe jeszcze z końcem roku 1886 do losowania i umorzenia do 1898 roku w sumie 1,317.466 zł. 50 ct., oraz należność za obligacje wylosowane lecz dotąd nieprzedłożone do zapłaty w sumie 40.320 zł. Trzecia pozycja bierna t. j. suma za kupony zapadłe a dotąd nieprzedłożone do wypłaty wynosi 129.585 zł. 83 ct., lecz pozycja ta w małej części jest tylko rzeczywistym passywum, gdyż daleko większa część kuponów zapadłych od 1859 a nieprzedłożonych do wypłaty, jest przedawniona.

Komisya budżetowa składa Wysokiemu Sejmowi niniejsze szczegółowe sprawozdanie o zamknięciu rachunków za rok 1886 wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych, którymi dotychczas zarządza c. k. rząd, i z ich stanu z końcem roku wspomnionego. Jednak zważywszy, że Wysoki Sejm nie załatwiał i nie załatwia stanowczo zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych z powodu, iż te zamknięcia rachunkowe przedstawia rząd Wysokiemu Sejmowi od 1871 r., zaś poprzednich zamknięć rachunków nie przedłożono Wysokiej Izbie i Sejm ich nie roztrząsał, przeto zamknięć rachunkowych teraz przedstawionych nie można ani należycie zbadać, ani stanowczo załatwić.

Zważywszy powtórnie, że Wysoki Sejm niezapuszczał się dotychczas w stanowcze rozpoznanie rachunków i w ich załatwienie z tego także powodu, iż skarb państwa rości sobie z tych rachunków pretensye do kraju, których Sejm nigdy nie uznał i uznać nie może, — pozostaje komisya budżetowa na temże samem stanowisku w obec zamknięcia rachunków za rok 1886 i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonego mu zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i W. Ks. Krakowskiego za rok 1886 a przyjmuje tylko je do wiadomości z zastrzeżeniami uchwalonemi na poprzednich sesjach sejmowych.“

We Lwowie 12 grudnia 1887.

Przewodniczący:
Smarzewski.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.